

ПОЛІІ

центръ

МІШТЕ, ШІМЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 32.

Duminea 4. August.

1840.

КЪЛЪТОРІЕ ЛА РЪСЪРІТ.

De kærnd se ivi kartea: Der Orient in seinem gegenwärtigen Zustande mit Rückblicken auf die Vergangenheit, dargestellt in einer Reise über Konstantinopel, Kleinasien, Sırien und Palästina. Wien 1840. Еа лчече аша:

„Orient ші окчідент!*) Че кэмпліть пръпастіе заче дитре амлдоаъ ачесте ідеї! Аічі о чівілізаціе каре маї ажънсе дп кълмеа са, ші дптокта ка Сатърп, амерпндъ къ дшї ва дпгїді пе прънчїї сьї дпсѣш, о деанъръреа пьшїре дпнаїте къртъ о цлптъ поате неажънсе, о влпаре неастлпнърать дъпъ фантоте, каре ка ші вісърїле пер, токта клнд цї се пьреа къ леаї ажънс, саѣ шї, ка фокърїле рьтъчїтоаре, пе чеї недешенці дї дък дптръп лак плїн де помол; коло о лпїре варваръ къртъ преавекїле обїчїсърї шї обїчпвїнце, о вечпкь старе дп лок, о одїхпъ оторїтоаре де тръп шї де сѣлет, каре фъръ дпволдїре дпн афаръ тревзіе сь адъкъ пьтрезіре шї десфачере.“

*) Рьсърїт шї апъс; дпсѣ тоате націле дптревїнцезь ла маї тълте прїлежърї пьтїрїле льтїнеці, дпсѣш шї пьтїцї.

„Шї тотъш ачесте църї дпкъ ера о-дате театръл зпор тьреде дптлпнлърї; кълтъра шї аїчі шїаѣ фост ашезат скажпел сьѣ; тот аколо дпфлореа тьїестрїїле, шї мпнъпателе монъменте, де каре пої шї актма пе мїръш, тьртърїсеск пентрѣ пьтереа дъхълї шї непрецетареа тръпеаскъ але семїнцилор де тълт пьтрезіте. Фертекъл трежътълї, чїнстїреа тьрїмеї кьзъте, адъчереа амїнте де пїще дптлпнлърї, къ каре е легате тлптзїнда шї ферїчїреа поастръ, сълт, каре фак, ка ачеле църї дпсѣш дп-стареа лор сьлвьтъчїть де акъш сь пі се арате ка зп обїект де дорїре шї де мїраре. Ної пе мїръш дпкъ дп прънчїа поастръ де вьрвьдїа ачелї Палеолог, кареле ка чел маї де пе зртъ дпн дппърації ост-романї кьзъ пе зїдърїле Бізанцълї льптлндъсе дппротїва вірвїтоареї ссмїлзне. Чеа дпнтлїе дпвьдътъръ а кредїнцїї пе фаче кьпоскьцї къ ачеа царъ, знде Моїсі дъсе пе породъл чел алес, пе кареа дпцелепчїзнеа лїї Соломон о 'новїл шї клптърїле лїї David о фькьръ пьтърїтоаре. Дптр'а-коло ера адїптате пе времеа еспедицілор крвчїате кьтътърїле кредїнцїї дптрєцї; къ адевърат мпнъпателе вісерїчї кьзъсеръ дп пълбере, зїдърїле, каре атлта време

стѣтсеръ дн контра пѣтернічлор романі, ера асемепате ла пѣмднт, тоатъ зрта помпеі веки перісе: зп шортднт, зп несокотіт шортднт, каре днсъ одініоаръ днкъ-пѣсе дн сіне тѣрїтоареле ретъшїде а Млн-тѣиторїѣлї пострѣ, маї пайнте де а фї ел кіемат деа дреанга Татѣлї съѣ дн черїѣ, клнд трїзмфлнд асѣпра торції шї а іадѣлї, се днпѣлцѣ ла лѣкашеле челор ферїчїдї, ачеста ера магнетѣл, каре пе съте де мїї дндемпа а'шї пѣрѣсі патріа шї фамїліа, шї а се арѣнка дн лѣптъ днпротїва пѣмѣроаселор, вітежелор ошїрї але Сараденїлор. Чїне пѣ авзї ка прѣнк днкъ деспре зріаша зїдїре а Пірамїделор, деспре жѣлїтоареа колѣмнѣ алї Мемнон, деспре мїнѣпателе вісерїчї дїн Тебе шї деспре алте мїї де парїтѣдї але Егїптѣлї, каре пе дрептѣл се поате пѣмї леагнѣл кѣлтѣреї.“

„Дѣпъ че еѣ аш фї вісат тѣлт деспре оріент шї, овосїт де тревїле де тоатъ зїоа, дорѣам де кедрїї Лїбанѣлї шї де фїнічїї Сїрїей шї а Егїптѣлї, маї пе зртѣ днпрецїѣрїле днї днпѣлцїрѣ, а днтрепрїнде о кѣлѣторїе дн цѣрїле де мїне дорїте. Дїн Віена кѣлѣторїѣ пе вас де авѣр пѣпѣ ла Пѣща, каре тѣлцетїт повїлелор ажѣторїнде а тѣтѣрор провінцілор Статѣлї австріак днпѣрѣтеск, се рїдїкѣ іарѣш кѣ помпѣ дїн дѣрдѣмѣтѣрї, дн каре о днпропасерѣ валѣрїле Дѣнѣрїї. Де аїчї дрѣмѣл тѣ дѣсе прїн Орадїа маре ла Клѣж дн Трансїлванїа. Дндатѣ кѣм днтрї дн ачеастѣ царѣ, везі днсемпѣтоареа деосївїре днтре фїзіогномїле внгаре шї трансїлване; везі днпайнте'дї зп аместек де пацїї фелїѣрїте днтре каре Ромѣнїї сднт де днсемнат, карїї кѣм се шїе дншї траг днченѣтѣл де ла колонїдїї романї, шї пѣнтрѣ ачеаста

ворвек лїтва лѣтїнеаскѣ стрїкатѣ. Де аїчї трекѣрѣм пѣла Сївїїѣ шї Брашов ла Бѣкѣрѣдїї, каре есте кѣпїтала цѣрїї ромѣнѣдїї. Вітеле кѣ коарне, кѣ каре се фаче пѣгѣдеторїе маре, сднт фоарте фрѣмоасе, шї богѣдїа де кѣпѣтенїе а Цѣрїї. Асемѣпареа ромѣнїлор кѣ романїї чеї веки есте пѣтѣгѣдѣїтѣ; съ іа чїнева пѣмаї ванї де авѣр де [а романїлор дн тдпѣ шї съ асемепе фїзіогномїле пе ачеїа тїпѣрїте кѣ лѣкѣиторїї де акѣта аї Цѣрїї. Аша кѣрѣ-ѣшѣл теѣ авеа фоарте маре асемѣпаре кѣ Дїокледїан, алтѣл кѣ Nero, кѣ Маркѣ Аврелїе ш. а. т. д. Портѣл цѣранїлор аретѣлте асемепеа кѣ а векилор романї: аша кѣташа лор чеа лѣпгѣ, каре о дїп стрднсъ кѣ о кѣреа (шѣрпарїѣ) пе днпгѣ трѣп, сеатѣпѣ кѣ тѣпїка. Е де мїраре, кѣткѣ дн ачеастѣ царѣ пе чеа маї кѣлѣѣроасѣ време се поартѣ кожоаче*), де каре апої іарна грѣмѣдеск пе сіне атдтеа дн клт авїа пот мерѣе. Де алтмїнтрелеа оамениї кѣ старе аїчї пѣ днмѣлѣ нїчї одатѣ педестрїї пе злїцѣ, чї тодї се поартѣ дн кардте кам ешїте дїн модѣ**), днсъ кѣ каї фрѣшошї.“

„Дѣпъ че спре а кѣлѣторї маї днклоло мїаш фї дат пастл ла відїмаціе, прїїтїїѣ о аша пѣмїтѣ Подрошнѣ, адекѣ о арѣ-таре кѣтрѣ постмаїстерї, ка съ'мї деа патрѣ каї кѣ о кѣрѣдѣ де пощѣ. Ачеастѣ подрошнѣ ера датѣ пѣнтрѣ доаспече поще

*) Пеї, вlane, вnde.

**) Есте адеѣрат кѣ дн Бѣкѣрѣдїї сднт съте де фїакѣре, а кѣрор фортѣ е кам ешїтѣ дїн модѣ; днсъ d. кѣлѣторїѣл пострѣ пѣтрекднд аїчї маї тѣлт, с'ар фї конвінс, кѣткѣ ла чеї авѣдїї прѣкѣт дн алтеле, аша шї дн валецїї domneше зп лѣкс днфрїкошат.

пъпъ ла Краіова, пентрѣ каре еѣ пѣмаі треі галбені авѣіа а плѣті. Де клѣте орі ажѣп-цеам ла о касѣ де пощѣ, пѣтеле ми се скрїеа днтр'о кондікѣ, шї ла стація днѣрмѣ тревѣіа сѣмі даѣ подрошна. Кѣрѣцѣла де пощѣ, дн каре кѣлѣтореам, авїа ера маі лѣнг де чнчї пічоаре, тот дн лемп, фѣрѣ чел маі пѣдн адаос де фер, прекѣм сѣпт тоате карѣле дн ачеастѣ царѣ. Днтр'ѣп кѣрѣцѣ аша тікѣлос, ещї рѣпїт дн чеа маі іѣте фѣгѣ а кайлор пе дрѣмѣрї пе дѣмѣлате, песте подѣрї грѣнѣзроасе амернѣдѣтоаре де сѣрпаре дѣкандѣте ка дн свор; кѣчї днтрѣ адеѣр омѣл се афѣл маі мѣлт педасѣпра деклѣт пе пѣмѣлт. Орі чїне дшї поате фаче idee деспре десфѣтареа ѣнеі асеменеа кѣлѣторїі! Фѣрѣ сѣфларе, кѣ коастеле шї оаселе вѣтѣчїте стрїці кѣ чеа маі маре некѣжїре кѣтрѣ ромѣлѣл, че шезлнд пе кал, пѣвѣлеще ка шї ѣп вѣлѣпторїѣ сѣлѣбатїк, ка сѣ опреаскѣ шї сѣ млїе маі оменеѣе. Днзѣдар! Ел п'азде! Тропотѣл днферѣлпгадїлор каї, троспїтѣл карѣлѣї арѣпкат дн коаче шї днколо шї сѣїерѣтѣл вїзітїлѣї, ал кѣрѣї глас армонїазѣ кѣ а карѣлѣї сѣѣ, асѣрѣеще стрїгареа де ажѣторїѣ а мѣченїкѣлѣї че шедѣ дн кар. Еѣ тѣ лас пе ѣрмѣ дн мѣла сорѣїї. Дечї ажѣпѣем ла рѣлѣ Алѣта (Olt); днзѣдар тѣ ѣт дѣпѣ ѣп под; рѣлѣ прїп плоїле де маїпайнте аѣ крескѣт днфрїкошат. Орѣ дндрѣспецѣл се арѣпкѣ дн лоптрѣ кѣ карѣлѣ сѣѣ, пої днпотѣм песте репеделе рѣѣ, о лѣнтре пе петрече пѣпѣ днколо кѣ порочїре песте тоатѣ аѣептареа. Пе ѣрмѣ пе дѣм пе ѣскал, шї еѣ даѣ вїнеѣе тікѣлосѣлѣї кѣїв Слатїна кѣ сїмѣментѣл ѣпїскѣпат дн чеа маі маре прїмежїдїе.“

„Аїчї прекѣм дн тот рѣсѣрїтѣл каселе де оаснеѣї се пѣмеск. Хап саѣ Кхап: песте тот сѣпт ачесте челе маі тікѣлоасе пещерї, каре цїле поѣї днкїпї. Дн odaia че'мі арѣтарѣ пѣера нїчї о тоѣїлѣ (акарет) шї дн тот хапѣл нїчї о вѣкѣтѣрѣ де мѣлкаре. Дн порочїре афлѣїѣ ѣп мещер пеамѣ, каре се ашезасе аїчї; ачеста дшї дѣдѣ кост шї квартїр кѣ платѣ ѣшоарѣ. Мѣ вѣкѣрам кѣ афѣл аїчї ѣп патриот; пентрѣ кѣ де ла іѣвїреа де оаснеѣї а воїерїлор челор вогаѣї п'аї сѣ аѣепѣї нїмїк, де шї еї ачест кѣвѣлт дн поартѣ пе'нчетат дн гѣрѣ, шї кѣ о фантасіе вреднїкѣ де рѣс зїк, кѣмкѣ еї сѣпт імітаторїї чївїлізациїеї франѣозеїнїї, дн каре ла дѣпшїї песте тот пѣ се афѣл нїчї о ѣрмѣ. Пе клѣт ачеастѣ царѣ стѣ дн кѣлѣтѣрѣ днѣрѣпїтѣл алтор цѣрї, токма пе атлѣта де реа есте шї лѣкрареа пѣмѣлтѣлѣї. Дн Бѣкѣрѣнїї пѣпѣ ла Країова есте ѣп шес |маре родїторѣ; днсѣ че креще пе ачеастѣ |сѣрѣаѣѣ мїнѣпатѣ? Маї нїмїк де клѣт вѣрѣїенїї, тѣѣѣрї шї млѣдїе гѣрѣде дн рѣдѣчїнїле пѣдѣрїлор челор де стежарїѣ прѣпѣдїте. Ічї колеа зѣрѣнїї местекатѣ клѣте о вѣкѣцїкѣ де пѣмѣлт кѣ орѣ саѣ кѣ порѣмѣ, каре днсѣ атлѣт есте дншѣлѣїт кѣ тотѣелїлѣ де тѣрѣчїнїї, днклѣт авїа поѣї дескїлїнї че есте аколо сѣтѣпнат. Сателе сѣптѣка клѣїле де флн кѣ гѣѣрї дн пѣмѣлт, дн каре лѣкѣїеѣе фѣрѣмосѣл, вѣлносѣл соїѣ де оаменї. Длнпѣ ачееа есте о вердеаѣѣ де тѣѣе, ѣнде петрек зїоа, адекѣ dorm. Дн протївѣ ѣемеїле сѣпт сїлїтоаре кѣпрїнѣлндѣсе кѣ торсѣл*); пентрѣ ачееа шї поар-

*) Есте ѣп лѣкрѣ вреднїк де тоатѣ лѣареа поастрѣ аїнѣте, кѣмкѣ орі кѣнїї дн стрїнїї карактерїзарѣ пе ромѣнїї, пе вѣрѣаѣї дн

тъ еле totdeauna хайне фрътосе, албе, пе ллнгъ тръп зп врлѣ ронѣ, iar лп кап о кълълицъ de пеле (?). Клт de minzpat с'ар пѣтеа колониза цара ачеаста, дака воеріи ар вреа а'ши аренда саѣ аши vinde тошїле ла оаменї de оаменїе; iar'аша еї ласѣ тоате сѣ закъ пѣстїи шї ллшї паск пе аколо тѣртеле, каре апої iarна слнт апроаше de а перї de фоате, кълчї пентрѣ ф.лп дестѣл пѣ ллгрїжеск.“

„Країова есте зп орашї кѣ проспектѣл сѣлватїк; ллтре бордеїе тїкълосе везі ічї колеа zidiri преафрътосе, каре ллсѣ лп лок de врео грѣдїнѣ слнт ллмпресврате кѣ скїеїцї шї кѣ спїнї. Лп лонтрѣ пѣ афлї алте мобїле, деклт зп divan кѣ зп ковор, пе каре zioa мед, поаптеа dorm.“

„Дѣпѣ прлпзл дела amiazї се цїне сїеста*); атѣнчї тоате злїцїле слнт гоале пълѣ кѣтрѣ шасе часѣрї, клнд апої оаменїї iar' се аратѣ лп екіпажеле лор; кълчї а ллмбла педестрѣ се цїне а фї лѣкрѣ кѣ рѣшїне. Злїцїле пѣ слнт пардоците, чї подїте кѣ грїцї шї фоарте тѣрдаре. Пе ачесте везі тот фелїл de портѣрї, ллклт цїсе паре кѣ аї ллпаште'цї зп корео італіенеск.“

„Дела Країова пълѣ лп Черпедла Дѣпѣре слнт шасе поїце, каре дѣк песте о адевѣратѣ пѣстїетате. Ла зша тїкълосе лор бордеїе de пѣмлнт vedeam de оїцѣ фетеї торклнд, iar' бѣрвацїї злѣча ллкоаче

афларѣ лепешї, iar пе фетеї totdeauna лѣкрѣтоаре шї кѣрїнсе. Notавене ачеаста пѣмал ла сате, iar' пѣ шї ла ораше.

Ллс. Трад.

*) Сїеста се зїче лп спанїолѣде времеа de amiazї, каре лп дѣрїле челе кълдѣроасе оаменїї о петрек лп somn dormind дѣшї, лп клт пої неаш мїра, кѣм маї пот dormї шї поаптеа.

Ллс. Трад.

ллколо dormind. Дїп тѣлаїл чел сеа тѣлѣ ічї колеа, фак длшїї тѣ тѣлїгѣ, зп фелїл de алзат дїп флїпѣ шї апѣ, пе каре апої о фѣрв, прекѣм лп Italia полента, лп Nord-Афріка Кѣскѣсѣ. Фїндкѣ подѣл дела Шїлѣ ера дѣс de апѣ, аша фѣсеїл сїлїт а петрече маї тѣлте зїле лп Країова; маї пе фртѣ ллдѣплекаїл пе клдїва цѣранї, ка сѣ аѣкѣ зп копачїл скобїт, де каре ллнтревзїнѣазѣ еї ла пѣскїт лп апеле челе маї мїчї. Лп ачеастѣ ллнтре сїпплѣ интраїл еѣ кѣ тоатѣ багажїа mea (калабаллк), шї кѣ прїмеждїа вїеїцї тѣ трекѣ зп цѣран пе чѣсалалѣ цѣртѣре. Сокотеск кѣмкѣ дѣпѣ ачесте дескрїерї ллшї ва пѣтеа чїнева фаче о idee деспре кїпѣл de а кълѣторї лп ачеастѣ царѣ.“

„Дїп Черпед трекулѣ еѣ лп ачелаш кїп песте Дѣпѣре ла Кладова лп Сербїа. Акѣм аїчї тоате слнт тѣрчѣнї; четѣцїа ачеа мїкѣ пїторѣше ашезатѣ е цїпѣтѣ ллкѣ de тѣрчї, карїї кѣ лѣкзїторїї орашѣлї de поѣ ашезат трѣїеск лп одїхнѣ шї лїнїцѣ. Ллкѣ romanї авѣсерѣ аїчї о тѣрїе, дїп каре се маї вѣд ллкѣ рїнеле, чева маї ллколо се вѣд рѣмѣшїцеле подѣлїлї лї Траїан песте Дѣпѣре. Клнд е апа скѣзѣтѣ се вѣд треїспрече стлпнї, карїї слнт ка треї стлпжїнї de ладї, ллмпрезлѣ кѣ рїнеле векїлор четѣцїї пе амлдоаз цѣртѣрїле. Траїан фѣкѣ а се zidi ачест под дѣпѣ вїрзїнда асѣпра лї Дечевал країлїлї Дачїей, спре а лллеснї тречереа трѣнелор romane, шї ла порѣнка лї Adrian ачест под маї тлрзїлѣ фѣ дѣрлмат, спре а ллгрѣвна тречереа Гецїлор.“

„Клнд мерцї de латѣреа ачеаста лп Сербїа, аї ллпаште'цї пѣдѣрї марї шї тѣнцї ллпалцї пѣлѣмлацї, пълѣ клнд маї пѣзр-

тѣ ажѣнці ла дрѣтѣл чел поѣ, каре се фѣкѣ дѣн порѣнка принцѣлѣи Милош. Де аичі трекуѣи кѣлѣреце ла Крѣшчевица, знде мѣнциі се сѣдршеск ші зп шес фрѣмос вѣне лѣкрат ста дѣнаинтеа теа. Прин Позаревац кѣлѣторѣи ла Крагѣевац, каре есте овичѣвѣта реседѣнцѣ а Хосподарѣлѣи. Ачест ораш прекѣм тоате челе-лалте дѣн ачестѣ царѣ, стѣ дѣн о вѣнцѣ лѣнгѣ. Каселе сѣнт дескѣсе ка нице шѣрѣ, ші атѣнчѣ везѣ тот че есте дѣн лонтрѣл лор. Ичѣ колеа везѣ зрме де авере ші де вѣрѣценіе, дѣнѣ ханѣрѣле ші аичѣ ка дѣн цара ромѣнеаскѣ нѣ сѣнт вредниче ничѣ де о критикѣ. Сербѣа аре пѣдѣрѣ де стежарѣи тѣлте ші фрѣмоасе, каре не дѣнгѣ о грѣжѣ дѣнделеаптѣ ар адѣче фолос дѣн семпѣторѣи.“

Кѣте се маї афлѣ дѣн маї сѣс пѣмѣта карте вредниче де дѣнсемпат, ачелеа пѣаѣ локѣл лор дѣн стрѣмтоареа ачестеї фой. Де аѣ скрѣс ачел кѣлѣторѣи кѣ патѣмѣ кѣт де пѣципѣ, лѣсѣм ка сѣ жѣдече ачѣ четѣторѣи, кѣрора цѣрѣле поастре ле сѣнт маї деапроане кѣпоскѣте.

Г. Барѣц-

Че есте лѣксѣл? Hollingshed, зп скрѣиторѣи дѣн времеа реѣнеї Elizabetii, се пѣлѣщеа пентрѣ лѣксѣл де атѣнчѣ че кре-щеа, апѣмѣт дѣн зрѣшѣтоареле пѣнкѣтѣрѣи: Дѣнтѣлѣи, оаменѣи дѣнчепѣрѣ а zidi зрлоаїе ші кѣмѣнѣрѣи дѣн сѣс, кѣнд маї пѣинте фѣмѣл се дѣнпѣрѣщеа словод прин zidiri, прин каре пѣлѣмѣл лемпеле касеї се фѣчеа маї траї-ниче, — дар ші сѣпѣтѣдѣи фолосеа фоарте тѣлт. Адоа се дѣнтрепрѣнсерѣ тѣлте дѣн-вѣпѣтѣдѣирѣи дѣн касе; іар маї вѣртос се дѣнтрѣдѣсерѣ патѣрѣи мої, кѣнд маї пѣинте тодѣи дортеа не пѣаїе, ші дѣн лок де перѣнѣ

авеа кѣте зп вѣтѣк. Перѣнѣле мої ера пѣ-маї пентрѣ фетеїле кенделе. Ал треїлеа пѣнкѣт де лѣкс асѣпра кѣрѣїа скрѣїа маї сѣс пѣмѣтѣл, ера, кѣмкѣ оаменѣи не времеа лѣї дѣнчепѣсерѣ а скѣмѣва вѣлѣделе ші лѣнгѣрѣле челе де лемп кѣ вѣлѣде ші кѣ лѣнгѣрѣи де кѣсѣторѣи. Астѣлѣи ла 1840 черкѣнд чѣнева а редѣче лѣксѣл ла пѣнкѣтѣрѣи, оаре кѣте ар ешѣи? Tempora mutantur et nos mu-
tamur in illis. —

ТРѣСѣРѣи ОАРЕШѣКАРЕ.

(зрмаре),

Прѣосѣнѣїа са пѣрѣнтеле Бенѣамѣн Костакѣ Архѣепѣскопѣл ші Мѣтрополѣтѣл Молдавѣїеї дѣнатѣ дѣпѣ примѣрѣи дѣналтеї сале пѣсторѣїи дѣн апѣл 1804 кѣ евлавниѣи ші патриотѣиѣ рѣвнѣи аѣ рѣдѣкат дѣн Мѣ-пѣстѣрѣиѣ Сокола апроане де Іанш о Семи-нарѣе, дѣн каре ачѣї, карѣи врѣѣ а примѣ ста-тѣл преодѣїеї, сѣ дѣнвѣде дѣн лѣмѣва ромѣ-нѣскѣи Історѣа, Арѣметѣка, Географѣа ші Теологѣа. — Дѣнѣ сѣ ачестѣ Семинарѣе, не кѣм се вѣде, пентрѣ рѣзѣвоїл, каре дѣн скѣртѣ врѣме аѣ зрмат дѣнтрѣ Рѣсѣа ші Поарта отоманѣи, поате ші дѣн алте прѣ-чѣнѣи, аша аѣ скѣзѣт де таре, кѣт пѣла апѣл 1820 нѣ маї зп професор се маї афла ако-ло, каре дѣнвѣда не тѣнерѣме граматѣка, дѣне а чѣїа а рѣпосатѣлѣи Протопѣнш ші Дѣректор Радѣл Темпѣ. — Дар кѣ кѣт скѣнѣтѣсе маї тѣлт ачестѣ кѣрат наѣионалѣ Семи-нарѣе, кѣ атѣт маї таре сѣаѣ дѣнѣлѣат скоа-ла грѣчеаскѣи, каре се афла дѣн полѣтѣе дѣн-сѣшѣи зпа ші сѣнгѣрѣи мѣстѣнд тоате венѣтѣ-рѣле скоалелор наѣионале, ші пентрѣ мол-давѣо-ромѣнѣл ші лѣмѣва лѣї нѣмѣк алт чева маї рѣшѣсѣсе декѣт ачѣ чершѣїтѣ

грацие де а пѣтѣ цинѣ лѣгѣ школа гре-
чеаскѣ ън професор, каре лѣ лимба ромѣ-
нѣскѣ се лѣвѣде Математика теоретикѣ
кѣ апликацие де Геодосие ши Архитектѣрѣ.

Ачеастѣ лѣнапоѣре ши скѣдѣре а Се-
минариѣ национале дѣн Сокола ши а лимбеѣ
ромѣнещѣ де поѣ аѣ мишкат инѣма прѣвѣ-
пѣлѣ патриот пѣрѣнтелѣ Бенѣамин Мѣтро-
полѣтѣл; пентрѣ ачеѣа лѣн аплѣ 1820 лѣ-
лѣд лѣгѣ сѣне ка Сѣнедѣтроп (са Director)
пе D. Мѣхаѣл Стѣрза, каре акѣм кѣ атѣта
лѣцелечѣне окѣрмѣѣѣше ачел прѣнципат,
лѣн ал поѣлѣ ап, аѣ кѣвзѣит деспре репоѣрѣ
ачеѣ Семинариѣ кѣ тот деосѣвѣт де планѣл
чел векѣѣ. Планѣл ѣаѣ фост ачест вртѣ-
торѣѣ. 1-о Пе лѣгѣ граматика ромѣнѣ-
скѣ сѣ се лѣвѣде ши граматика латѣнѣ кѣ
тоате пѣрѣцѣле еѣ ка граматика лимбеѣ стрѣ-
тошешѣ, фѣрѣ де а кѣрѣа кѣпоѣциѣцѣ апе-
вое се поате лѣдрепѣта ши лѣвѣогѣдѣ лимба
ромѣнѣскѣ. 2-а Сѣ сѣ лѣвѣде реторика
ши поетика лимбеѣ латѣне, ка ниѣе цѣиѣе
лѣн каре се аѣлѣ чѣле маѣ ориѣнале ши
маѣ фрѣтѣоасе идеѣ. 3-а Сѣ сѣ лѣвѣде фѣ-
лосѣфия ши фѣлолоѣѣа адект алѣтѣрарѣ лим-
беѣ ромѣнещѣ кѣ чѣ латѣнѣ ши дерѣваѣѣле.
Ѣн план дѣнѣ старѣ времѣлор де атѣнѣѣ
фоарте вѣне кѣвзѣит.

Спре реалѣзаѣѣа ачестѣвѣ скоп, лѣн вара
аплѣлѣ 1820 фѣ трѣмѣс деспре партѣ Епѣ-
тропѣѣ скоалелор D. Г. Асакѣ ка лѣсѣнѣ
лѣдестѣпѣторѣѣ ши лѣнпревѣл лѣкрѣторѣѣ, кѣ
скрѣсорѣ лѣн Трансѣлѣванѣа кѣтрѣ конте-
ле G. Банѣѣ Гѣвернаторѣл Цѣрѣѣ де атѣнѣѣ, ка
сѣ вѣневоѣѣт а да вое а скоате де аѣчѣ доѣ
саѣ треѣ тѣнерѣ, карѣ ар фѣ лѣн старе де
а дѣче слѣжѣвеле де професорѣ лѣн цѣиѣеле
де маѣ сѣс пѣтѣте.

База вѣнѣ Епѣтропѣѣ а скоалелор дѣн
Молдаѣѣа, а кѣрѣа капѣл ера ѡн мѣтрополѣт;
пестрѣмѣтѣтата прѣѣтенѣе ачестор доао прѣн-
чѣпатѣрѣ вѣчѣне, адѣлѣка полѣтѣкѣ а конте-
лѣѣ G. Банѣѣ ера лѣндестѣлѣте прѣчѣнѣ спре
а пѣ авѣлѣ ниѣѣ о лѣндоѣѣалѣ деспре кѣпѣтарѣ
ачеѣ дорѣте словозенѣѣ.

D. Г. Асакѣ дѣнѣ че аѣ кѣпѣтѣт дорѣ-
рѣта словозенѣе саѣ дѣс де ла Кѣлѣж ла
Блаж кѣ сокотѣлѣ, кѣ лѣн Академия де
аколо ва кѣпѣлта тѣнерѣ, дестѣл де геѣѣѣѣ
пентрѣ катедреле поаѣѣ Семинариѣ — ниѣѣ
кѣ сѣаѣ лѣнѣлѣт.

Аѣчѣ сѣаѣ лѣнвоѣт кѣ D. I. Костѣ ка
професор де реторикѣ ши поезѣе; ши кѣ D.
I. Манѣѣ ка професор граматѣчѣѣ латѣне.
Аѣлѣтаѣ аѣчѣ D. Асакѣ пе рѣпѣосатѣл, саѣ
ла Кѣлѣж, саѣ аѣрѣѣ? пѣнѣѣѣ, атѣта цѣѣѣ, кѣ
дѣнѣ скѣртѣ вртѣте лѣнсоѣѣт де ачешѣ треѣ
тѣнерѣ аѣ венѣт ла Брашов.

Аѣчѣ ам вѣзѣт лѣнѣлѣѣш датѣ пе ачест
тѣнѣр лѣн чѣ маѣ фрѣтѣоасѣ фѣлоаре а тѣне-
рѣѣелор. Дар кѣм лѣам вѣзѣт? сѣдрѣмѣ-
ѣос ши маѣ дескѣлѣц, мѣртѣрѣе дестѣл до-
ведѣтоаре а грѣзѣтѣѣѣлор, кѣ каре аѣ авѣт
а се лѣпта, лѣнѣс лѣгѣ тоате ачѣстеа во-
ѣос, ши кѣ о инѣмѣ лѣндрѣсѣнѣѣѣ ка вѣлѣ
каре ера дѣн лѣнѣтрѣ лѣнѣнѣс, кѣ, Si male
nunc, non sic et olim, дакѣ е акѣм пѣфе-
рѣчѣт, лѣн вѣиторѣме поате ши трѣвѣе сѣ фѣе
фѣрѣчѣт.

D. Асакѣ лѣн фѣѣнѣца са лѣн Брашов
фѣкѣ кѣпоѣциѣцѣ кѣ D. Др. Попп, каре
пе ачел тѣмп се аѣла аколо, пе каре лѣн
лѣнѣе кѣ професорѣа фѣлосѣфѣѣѣ ши а фѣло-
лоѣѣѣѣѣ прѣкѣт ши кѣ Дѣректорѣа Семинариѣѣ.
D. Попп прѣмѣ ачешѣт кѣтаре сѣнѣт оарѣш-
каре кондѣѣѣѣ чѣнѣтѣте. Лѣнѣс фѣѣнд кѣ D.

Асаки нѣ авѣ дндестѣлѣтъ пленѣнѣтѣнцѣ de а длкеѣа зп контракт аша днсъмнѣторѣз; шѣ D. Попп днкѣ нѣ врѣ а мерѣе фѣрѣ de оарешкаре дндедератѣ асекѣрѣнцѣ, фѣ сіліт а скрѣе ла Епѣтропѣе пентрѣ о деосѣвѣтъ пленѣнѣтѣнцѣ спре днтѣрѣрѣ ачестѣї контракт. Пѣнѣ а мѣрѣе шѣ а венѣ рѣспѣнсѣл ера тревѣнцѣ de врѣме маї лѣнгѣ. Днтрачѣастѣ врѣме ачѣщѣ треї тѣнерѣ дѣспре о парте пентрѣ днкѣнѣзрарѣ келѣтѣлелор дп ачест орам скѣмн, іарѣ дѣспре алѣтѣ парте ка сѣ факѣ чева есперѣнцѣ дп ачѣастѣ романтикѣ перѣферѣе, с'аѣ дѣс ла сатѣл лѣнг нѣ de парте de Брашов, знде фѣрѣ de кѣтрѣ протопонѣл локѣлѣ Радѣл Верза кѣ тоатѣ чѣнстѣ вѣне прѣмѣцѣ шѣ оспѣтацѣ. Пе ла сѣдрѣшѣтѣл лѣї Октомврие се аѣла ачѣщѣї тѣнерѣ днкѣ аколо.

Апропѣндѣсе а 8-а зѣ а лѣї Ноѣмврие, дп каре D. Мѣхаїл Стѣрза сѣрѣа зѣоа нѣмелѣї, рѣпосатѣл, ка дпнаїнте сѣшѣ араѣте мѣлѣцѣмѣрѣ кѣтрѣ фѣїторѣл сѣѣ Дѣректор, фѣкѣ о гратѣлацѣе (Carmen onomasticum) дп версѣрѣ латѣнецѣї, вреднѣкѣ de орѣ че пѣвѣлѣчѣтате, дндестѣлатѣ мѣртѣрѣе че поате сѣ факѣ ачѣст тѣнѣр дп вѣїторѣз.

Пѣла днчѣнѣтѣл лѣї Ноѣмврие D. Асаки днтѣврѣшѣт de профѣсорѣї маї сѣс нѣтѣцѣї, се днтѣоарсе дп Молдавіа, знде ажѣнгднд ла Іаш, DD. профѣсорѣї Папп, Костѣ шѣ Манѣї се дѣсерѣ ла стацѣа лор ла Мѣлѣстѣрѣ Сокола, знде лѣ с'аѣ рѣндѣзѣт кост шѣ сѣлаше, іарѣ рѣпосатѣл рѣмасе дп Іаш длнгѣ D. Асаки, ка профѣсор, сѣѣ прѣват, нѣ щѣїѣ, атѣта щѣїѣ кѣ ла Сокола нѣ аѣ фост. Сѣлінца DD. профѣсорѣї дпн Сокола, істѣдѣмѣ тѣнерѣмѣї молдовѣне фѣгѣдѣїа зп спорѣї фѣрѣмос пентрѣ чѣле вѣїтоаре. Шѣї дп адеврѣ ачѣсте Мѣзе па-

дѣонале, мѣкар лѣкѣїа ла кѣлп шѣї дп кѣсѣе нѣчѣї, пентрѣ кѣ дп полѣтѣе шѣї палаѣтѣрѣї се рѣсѣѣда чѣле стрѣеїне, ера сѣ гѣтѣскѣ чѣл маї фѣрѣмос дрѣм спре сѣїрѣ дп Парнас, дакѣ ачѣ пѣферѣчѣтѣ револѣцѣе, каре дп 22 Фѣврѣарѣе 1821 авѣа тре-кѣлнд треї лѣнѣї дѣла днчѣнѣтѣл кѣрсѣлѣї, ка о сѣцѣтѣ дпн аскѣнс івѣндѣсе дп Молдавіа, нѣ леар фѣї алѣнгат дпн дѣлчѣ лор одѣхлѣ. Кѣ івѣрѣ револѣцѣеї се чѣнтѣ деодатѣ тот кѣрсѣл днвѣцѣтѣрѣлор. Тѣнерѣмѣї сколастѣче і се дѣдѣ вое, ба шѣї дндѣмпн а се дѣче ла каселе пѣрѣнѣтѣцѣї.

DD. профѣсорѣї кѣвѣїа ачѣастѣ револѣцѣе ка зп трѣп нѣтрѣд метеорѣческ, каре апрѣнѣндѣсе дп днѣлѣцѣмѣ вѣздѣхѣлѣї фаче оарешкаре пѣцѣнтѣнѣ лѣмѣнѣ ла днтѣнѣрѣк, шѣї се іспрѣвѣще кѣ зп тѣнет de грав трекуѣторѣз; пентрѣ ачѣїа дп мѣжло-кѣл ачѣстѣї фок аѣ зѣвовѣт маї треї септе-мѣлѣї, мѣлнгѣїацѣї de о дѣлче пѣдѣжде кѣ дп скѣрт вор нѣтѣї іарѣ^ш днчѣлѣ днтре-рѣнтѣл кѣрс. Днѣсѣ вѣзлнд маї пе зрѣтѣ, кѣ рѣл се тот днтѣnde, шѣї нѣчѣї чѣнстѣїта Епѣтропѣе, нѣчѣї к.к. Агенѣїе нѣ ле фѣгѣ-дѣїацѣе врео аскѣрѣнцѣ дндедератѣ, фѣрѣ сіліцѣї а се днтѣоарче дп патрѣа са, шѣї, прѣ-кѣт зрѣтѣрѣле аѣ dovedit, нѣ фѣрѣ кѣвлнт; пентрѣ кѣ дѣпѣ вре о кѣлѣва зѣле дѣпѣ плекарѣ лор, фѣцѣї шѣї прѣнѣцѣл стѣпднѣторѣз, шѣї кѣ днѣсѣл чѣї маї mare парте а повѣлѣ-цѣї. Сѣнгѣр рѣпосатѣл Фавѣан рѣмасе дп Іаш ка зпѣл, каре нѣ маї авѣї нѣчѣї о патрѣе, кареа дп аша фѣлѣї de днтлѣмплѣрѣї сѣїл прѣмѣскѣ кѣ сѣлѣл дешкѣс, Лѣсѣндѣсе дн-кѣтрѣѣї дп вор дѣче валѣрѣле днтлѣмплѣрѣ-лор. Аїчѣї дарѣ аѣ рѣмас ел пѣнѣ ла венѣрѣї армѣеї тѣрчѣцѣї шѣї днѣрлѣндѣреа Во-лѣнѣтерѣлор, шѣї аша прѣн зрѣmare маї тот

анъ 1821 дар нъ дъпъ лъпгъ врѣме се възъ маі де тоді пьрѣсѣт къэт. лндъші фиещекаре асекѣрѣце вѣдѣи ші аверіи дп цѣрѣле дпвечѣпате. Фѣцѣрѣ повледѣи; тѣрѣврарѣ полігіеі; стомотѣл попорѣлѣ; пер. дп. дѣнала Волѣптірілор, сосірѣ арміеі тѣрчедѣи, ші крѣпта лѣпгъ, каре зрѣт ла Скѣлѣні дпгъ Прѣт, дѣдѣ матеріе мѣзеі лѣі де а алкѣтѣі піце вѣкѣдѣі поетіче пліне де ценіе, сѣвлімітате ші делікатедѣу. Пѣтѣрпика семілѣпъ, крѣзіміле оменіріі, дпкрѣпта теле внде але Прѣтѣлѣі 6) аѣ афлат дптр. дп. сѣл пре ал лор кдптьторіѣ.

Трѣста старе а Молдавїеі дп епоха де атѣпчї піменѣ нѣ е дп старе а о дескрїе маі фрѣмос ші маі вїѣ, де кѣм о аѣ дескрїе кондеїѣл ачестѣі деосѣвіт талант. —

Дпгѣдѣе D. Редактор, ка сѣ дпсемнезѣ аїчі вре о кдтева версѣрї дпн ачѣлѣ каре аѣ скрїе деспре старѣ Молдавїеі дпн анъ 1821, ка сѣ фїе спре пілдѣ тіперілор поцѣрї поете. Еѣ сокотеск къ адеаса ачестора тіпѣрїре нѣ ва фї пічі одатѣ де прїсос. Аскѣлтѣ, кѣм кдпть ачест дѣмпезееск поет:

С'аѣ дпторс машина лѣтеі, с'аѣ дпторс къ канѣ'н дос
Ші мерг тоате дпн потрївѣ апапода ші не дос.
Соареле д'акѣм рѣсаре діміпѣца ла апѣс,
Ші апѣне деспрѣ сеарѣ кѣтрѣ рѣсѣрїт дп сѣс.
Апеле скїтѣндѣші кѣрсѣл даѣ се'н тоаркѣ дпаноі,
Ка сѣ ватѣ фѣрѣ пілѣ къ ісвоарѣле рѣсѣвіѣ.
С'аѣ смїптіг сѣ вѣде фїрѣ лѣкрѣрїлор, че ла кале
Афлндѣсе дпн вѣче, зрѣта правїлілор сале.

6) Ачест рѣѣ, каре оарекнд кѣрѣв прїп іпіма Молдавїеі, ші каре акѣм деспарте Молдавіа де Рѣсіа, аѣ фост пентрѣ ел токмаі аша прѣкѣм аѣ фост Сїмоїс рѣѣл Трїоїс пентрѣ ѣенїа лѣі Вїрділіе:

— — — Ubi tot Simois correpta sub undis
Scuta virum galeaeque et fortia corpora volvit.

Шаѣ скїтѣват се вѣде дпкѣ ші літѣвіле граїѣл лор;
Кѣ тот зпа ва сѣ зїкѣ: ді тѣ сѣѣ сѣѣ тѣ погор. 7)

Кдпть дпѣлдіме, кдпть фрѣтсѣдѣцѣ ші
тѣестрїе дп ачѣсте версѣрї!

(ва зрѣта).

7) Адеврѣт, къ ачѣсте ідеї ле аѣ дппрѣзѣтат рѣпосатѣл дпн Овідїе фаворїтѣл сѣѣ, ші деосѣвіт дпн Лїбр. 1-о Trist. Elg. VIII. каре аша се дпчѣне:

In caput acta suum labentur ab equore retro
Flumina, conversis solque recurret equis.
Terra feret stellas, coelum findetur aratro;
Unda dabit flammam, et dabit ignis aquas.
Omnia naturae praepostera legibus ibunt.
Parsque suum mundi nulla tenebit iter,
Omnia iam fient, fieri que posse negabam,
Et nihil est, de quo non sit habenda fides.

Алѣтѣре акѣм чїнева ачѣсте версѣрї але лѣі Овідїе къ чѣле але рѣпосатѣлѣі, ші не лесне ва вѣдѣ, къ дп ачѣстѣ іасте нѣмаїѣн скелет де ідеї, саѣ нѣмаї чѣле дпнтѣї трѣсѣрї а зпѣї таблѣѣ, фѣрѣ фѣде, фѣрѣ вѣпселї ші фѣрѣ пічі о зѣврїре, ші четїторїѣл іасте сіліт дпсѣші аш кївзї чѣле че ліпсеск. Ачест скелет, ачѣсте дпнтѣї трѣсѣрї а зпѣї таблѣѣ ѣенїа лѣі Фавїан къ аша патѣрале фѣде, вѣпселї ші зѣврїрї, ші къ атѣта тѣестрїе поетїческѣ леаѣ дпплїніт, кѣт дпн ачѣле пімік нѣ маі подї цѣрѣде, пімік а маї адѣрга, ші ецї ла дпдоїалѣ де акѣрїа ѣенїе сѣ те мїнѣнезї маі мѣлт, де ачелѣзіа, каре аѣ фѣлѣт скелетѣл ші дпнтѣїле трѣсѣрї, саѣ де ачелѣзіа, каре къ атѣта тѣестрїе ле аѣ дпплїніт. Че сѣ зїк де ачѣ пікѣ, невѣтѣпѣтоаре ші аша фан дѣсѣтѣ сатїрѣ; каре се афѣл дп кѣвѣпгѣл апапода; препозїціа ді дп лок де де; конїкнѣціа сѣѣ дп лок де саѣ? каре къ атѣта тѣестрїе ле аѣ дѣсѣт дп версѣрїле сале, кѣт, прѣкѣм еѣ сѣлпт дпкрѣдїпдѣт, чѣ маі таре парте а четїторїлор нѣ о аѣ сіпїпїт.